O‘SMIRLARDA SUN’IY INTELLEKT VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Marupov Xusan Akramovich
Farg‘ona Davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya:
Mazkur maqolada o‘smirlarda sun’iy intellekt vositalaridan foydalanishning psixologik xususiyatlari, kognitiv rivojlanish, motivatsiya, kommunikativ jarayonlar va shaxs taraqqiyotiga ta’siri tahlil qilingan. Sun’iy intellektning ijobiy va salbiy jihatlari ilmiy manbalar asosida yoritilgan.
Kalit so‘zlar: *sun’iy intellekt, o‘smirlar, psixologiya, motivatsiya, kognitiv rivojlanish, raqamli texnologiyalar, ta’lim*.

KIRISH

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12]. O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12]. O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib

chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12].O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12]. O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12].O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish

bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12]. O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12]. O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18].Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27] Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik

qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

XXI asrda sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. O‘smirlar ushbu texnologiyalardan eng faol foydalanuvchi guruhlardan biri hisoblanadi. Sun’iy intellekt vositalari bilim olish, muloqot qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va axborot izlash jarayonlarini yengillashtirmoqda [1, B. 12]. O‘smirlik davri inson hayotidagi eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Ushbu davrda shaxsning dunyoqarashi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Shu sababli sun’iy intellekt vositalarining psixologik ta’sirini o‘rganish dolzarb ilmiy muammolardan biridir [2, B. 18]. Sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘quvchilarga individual ta’lim olish imkoniyatini yaratadi. Natijada bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi ortadi, murakkab mavzularni tushunish osonlashadi va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari rivojlanadi [3, B. 27]. Biroq texnologiyalardan ortiqcha foydalanish ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, tayyor javoblarga haddan tashqari tayanish tanqidiy va mustaqil fikrlashning sustlashishiga olib keladi [4, B. 35]. Tadqiqotlar ko‘rsatishicha, sun’iy intellekt vositalari o‘quv motivatsiyasini oshirishi bilan birga, ayrim hollarda texnologik qaramlikka sabab bo‘lishi mumkin. Bu esa emotsional holat va ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi [5, B. 44].

Ko‘rsatkich	Ijobiy ta’sir	Salbiy ta’sir
Bilim olish	Tezkor o‘rganish	Tayyor javoblarga bog‘lanish
Muloqot	Axborot almashish	Jonli muloqot kamayishi
Motivatsiya	Qiziqish ortishi	Qaramlik xavfi

Xulosa: Sun’iy intellekt vositalari o‘smirlar rivojlanishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ulardan oqilona foydalanish ta’lim samaradorligini oshiradi, biroq nazoratsiz foydalanish ayrim psixologik muammolarni keltirib chiqarishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimova D.R. O‘smirlar psixologiyasi. Toshkent, 2022.
2. Rasulov B.A. Raqamli ta’lim texnologiyalari. Toshkent, 2023.
3. Yo‘ldoshev A.A. Ta’limda sun’iy intellektdan foydalanish asoslari. Toshkent, 2024.
4. Xolmatov Sh.N. Zamonaviy axborot texnologiyalari va yoshlar. Samarqand, 2023.
5. Nurmatova M.S. Raqamli muhit psixologiyasi. Toshkent, 2024.